

שאלות וכיווני מחקר

בתחום היצירתיות המוסיקלית הממוחשבת עולות שאלות כגון:

- מהו הבסיס ההתפתחותי, הרגשי והקוגניטיבי לפעילות כזו?
- מה מקומה של פעילות זו בתחום החינוך המוסיקלי?
- מה צריכות להיות מטרות פעילות זו?
- מה עושים מחנכים אחרים בתחום זה ומה ניתן ללמוד מהם?
- מהו השוני הקיים בין התלמידים בתחום זה, כיחידים וכקבוצות בעלות מאפיינים שונים?

שאלות יסוד כאלו ואחרות הנוגעות לתחום זה, ניתנות לחלוקה לשלושה סוגים:

"למה? מה? ואיך?":

- שאלות "למה?" לדוגמה, למה מגיע הילד לעשיה מוזיקלית, או בוחר בדרך זו או אחרת?
- שאלות "מה?" לדוגמה, מה עושה הילד ביצירתו המוזיקלית?
- שאלות "איך?" לדוגמה, באיזה אופן על המורה לפעול כדי להגשים את מטרותיו.

קווים מנחים לגיבוש אסטרטגיות בחינוך המוזיקלי היצירתי

שאלות ונושאים לבירור:

1. מטרת הפעילות היצירתית בחינוך המוזיקלי: מה הילדים מקבלים? מה המורה מקבל?
2. המשמעות של תהליך היצירה לתלמיד, ומשמעותה של היצירה כתוצר.
3. מה מטרתה של היצירתיות: תועלת מוחשית- מעשית? פיתוח ערכים אסתטיים? השלמה ללימודי המוזיקה? הנאה?
4. מגמות בכיתה: בין חופש לסדר, בין קבוצה ליחיד, בין מוסכמות לחדשנות, בין למידה ליצירה, בין יצור לבין שיפור, בין ביקורת לבין עידוד.
5. המוכנות של התלמיד ליצירה: נרכשת ונלמדת או טבעית ומיידית?
6. האם בתלמיד קיים "יצר" לפעילות יצירתית?
7. שלבים, התפתחות, תכנית לימודים.

כיווני מחקר אפשריים

להלן אני מבקש להציג שאלות העולות מתוך החומר התיאורטי ומהנעשה בכיתותי, והיכולות להציע לי או למחנכים וחוקרים אחרים, כיווני מחקר אפשריים.

1. מה משקלו של הנסיון המצטבר של התלמיד בעבודה היצירתית על איכות התוצרים?
2. באילו אופנים משפיעות דרכי ההוראה של המדריך על תהליך היצירה של התלמיד ותוצריו?
3. כיצד מושפע התלמיד הבודד מתלמידים עמיתים : על ידי יצירה משותפת, בשיחה, או על ידי האזנה ליצירות של תלמידים אחרים?
4. עד כמה משפיע סוג התוכנה על תהליך היצירה של התלמיד ותוצריו?
5. מה אפשר ללמוד ממעקב אחרי תהליך היצירה ודרך קבלת ההחלטות של התלמיד?
6. באיזה אופן יכולות יצירות מוזיקליות של תלמיד להעיד על המוזיקליות שלו, ואיך נגדיר סוג מוזיקליות זה? זאת בהשוואה למבדקים כגון אלו של בנטלי.
7. מה יהיו מרכיביה של "הערכה מעצבת" במובנה התומך והמשפר, ביחס לתהליכי היצירה של תלמידים?
8. תכנית לימודים : קביעת סטנדרטים טכנולוגיים וחינוכיים, וכן קביעת כיווני פעולה מנחים, בהתאם למטרות התכנית, המוסד והמורה.
9. האם המורים למוזיקה בכלל מעוניינים להיכנס לתחום זה?
10. עידוד ופיתוח יצירתיות מוזיקלית על ידי שיתוף פעולה בין גורמים שונים בחינוך המוזיקלי כגון : מוסדות להכשרת מורים, הפיקוח הארצי, מוסדות, מורים וחוקרים.